

Силабус
навчальної дисципліни
Логопедія
2024-2025 навчальний рік

Освітня програма «Логопедія. Спеціальна психологія»
Спеціальність 016 Спеціальна освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Викладач (і)	Синиця Аліна Олександрівна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/faculties/fdsso/structure-fdsso/kaf-psychology/composition-kaf-psychology/synytsia-alina-oleksandrivna/
Контактний тел.	+380992285921
E-mail викладача:	alina_starceva@ukr.net
Графік консультацій	з 9.00 до 18.00 з понеділка по суботу включно

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	26	24	100	екзамен

Семестр: осінній/весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: загальний недорозвиток мовлення, системні порушення, психолінгвістичний підхід, логопатологія, рівні загального недорозвитку мовлення, елізії, контомінації, моторна алалія, сенсорна алалія, неропсихологічний підхід.

Мета та предмет курсу: Метою викладання навчальної дисципліни «Логопедія» є озброєння здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти системою загальнодидактичних та спеціальних професійних знань, уявлень про структуру порушеного психофізичного розвитку, про засоби попередження, виявлення та усунення різних мовленнєвих порушень у дітей та дорослих, що забезпечують повноцінний загальний особистісний розвиток дітей, їх подальше успішне навчання та освіту.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності	Програмні результати навчання
<p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-8. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.</p> <p>СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p> <p>СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.</p> <p>СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.</p> <p>СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт- суб'єктної комунікації.</p> <p>СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.</p>	<p>РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.</p> <p>РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, з'ясувати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей.</p> <p>РН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.</p> <p>РН16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.</p> <p>РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.</p> <p>РНУ18. Демонструвати на основі загальноєвропейських принципів, підходів і практик соціально свідому та відповідальну поведінку, слідувати деонтологічним принципам, гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>РНУ19. Застосовувати у професійній діяльності медико-біологічні знання, клінічні підходи до визначення обмежень функціонування та освітніх труднощів осіб з особливими освітніми потребами задля забезпечення ефективного корекційного впливу.</p> <p>РНУ20. Застосовувати у професійній діяльності знання про основні механізми спрямованої соціалізації людини, навчання та виховання, закономірності та особливості розвитку моторики, мови в онто- та дизонтогенезі задля забезпечення ефективною корекційною роботи з особами з особливими освітніми потребами.</p>

Зміст курсу:

Змістовий модуль № 1. Загальний недорозвиток мовлення як системне мовленнєве порушення.

Тема 1. Загальний недорозвиток мовлення (ЗНМ): психолінгвістичний та нейропсихологічний підхід. Концепція загального недорозвинення мовлення. Концепція «порушення мовленнєвого розвитку» або «специфічного порушення мови». Психолінгвістичні механізми ЗНМ. Нейропсихологічні механізми недорозвинення мовлення. Клінічний підхід до вивчення загального недорозвинення мовлення; патогенез загального недорозвитку мовлення. етіологія загального недорозвитку мовлення. Клінічні види загального недорозвитку мовлення.

Тема 2. Симптоми лексико-граматичних порушень у дітей із загальним недорозвиненням мовлення.

Симптоми порушення експресивного рівня. Порушення імпресивного рівня. Симптоми порушення граматичного (морфологічного) оформлення висловлювання (аграматизми). Симптоми порушення синтаксичного оформлення висловлювання. Симптоми порушень номінації й використання лексичних одиниць під час побудови висловлювань. Імпресивний дизграматизм. Дефіцит імпресивного словника.

Змістовий модуль № 2 Рівні загального недорозвитку мовлення.

Тема 3-4. Рівні загального недорозвитку мовлення.

Характеристика рівнів ЗНМ в сучасній українській дошкільній логопедії (В. Тищенко, В. Рібцун, Л. Трофименко). Періодизація загального недорозвитку мовлення (за Р. Левіною). Стан імпресивного та експресивного мовлення у дітей із першим рівнем недорозвитку мовлення. Особливості розвитку немовленнєвих функцій у дітей з першим рівнем ЗНМ. Стан імпресивного та експресивного мовлення у дітей із другим рівнем недорозвитку мовлення. Характеристика імпресивного та експресивного мовлення дітей із третім рівнем розвитку мовлення. Психолого-педагогічна характеристика дошкільників із загальним недорозвитком мовлення (особливості поведінки, ставлення до завдань, ставлення до нових ситуацій, прийняття допомоги тощо.).

Змістовий модуль № 3. Організація корекційної роботи в групах для дітей із загальним недорозвитком мовлення.

Тема 5. Діагностика загального недорозвитку мовлення.

Методичні засади діагностики стану мовленнєвої функції у дітей із первинним недорозвиненням мовлення. Вивчення анамнестичних даних. Обстеження звуковимови. Дослідження фонематичних процесів. Вивчення стану сформованості словникового запасу. Обстеження граматичної будови мовлення.

Тема 6. Організація корекційної роботи в групах для дітей із загальним недорозвитком мовлення.

Провідні принципи та стратегії надання корекційно-розвивальної допомоги дітям із ЗНМ. Закордонні моделі надання корекційно-розвивальної допомоги дітям із недорозвиненням мовлення. Методичні засади організації корекційно-розвивальної роботи в спеціальній групі для дітей із ЗНМ. Особливості організації корекційно-виховної роботи в групах для дітей із загальним недорозвитком мовлення. Посадові обов'язки логопеда, вихователя, музичного керівника, інструктора з фізичної культури в групах для дітей із загальним недорозвитком мовлення. Планування корекційної роботи в групах для дітей із загальним недорозвитком мовлення.

Змістовий модуль № 4. Логопедична робота при загальному недорозвитку мовлення.

Тема 7. Зміст та методика логопедичної роботи при загальному недорозвитку мовлення.

Основні принципи корекційної роботи при ЗНМ. Основні напрями корекційної роботи при ЗНМ. Логопедична робота з дітьми першого-другого рівнів мовленнєвого розвитку: розвиток розуміння мовлення; розвиток фонематичного слуху; однослівні речення; формування словникового запасу; формування граматичного рівня мовлення.

Тема 8. Зміст та методика логопедичної роботи з дітьми третього рівня мовленнєвого розвитку.

Логопедична робота з дітьми третього рівня мовленнєвого розвитку: формування звукового рівня мовлення, формування словникового запасу; формування граматичного рівня мовлення, формування зв'язного мовлення. Підготовка дітей із загальним недорозвитком мовлення до школи (попередження труднощів в оволодінні письмом та читанням, пропедевтика шкільної неспішності з предметів мовного циклу). Особливості логопедичної роботи з дітьми із загальним недорозвитком мовлення шкільного віку.

Змістовий модуль № 5. Науково-теоретичні засади вивчення алалії.

Тема 9. Центральні (мозкові) механізми мовлення в нормі та алалії.

Вчення про функціональні блоки мозку (за О.Р.Лурією). Мовленнєві центри кори головного мозку (локалізація, функції). Кінестетичний та кінетичний праксис як психофізіологічна основа моторної організації мовлення. Сенсорні мозкові механізми мовлення. Короткі відомості з історії вивчення алалії. Аналіз основних аспектів вивчення алалії. Дискусійні питання з проблеми алалії.

Тема 10. Поняття про алалію, класифікації. Визначення алалії. Причини алалії. Історія вивчення алалії. Основні наукові напрями вивчення алалії на сучасному етапі. Анатомо-фізіологічний аспект вивчення алалії. Статистичні відомості про розповсюдженість алалії та прогнози в її подоланні. Структура порушення при алалії. Класифікації алалій за різними принципами (етіологічним, патогенетичним, психологічним, лінгвістичним, психолінгвістичним). Психологічна класифікація алалії за Р. Левіною. Лінгвістична класифікація за В. Орфінською. Психолінгвістична класифікація за Є. Соботович. Недорозвиток фонематичної системи мовлення та словника. Недорозвиток граматичної системи мови. Дискусійні питання в проблемі алалії. Основні форми алалії (моторна, сенсорна), форми моторної алалії (аферентна та еферентна, мішана). Ступені тяжкості алалії.

Змістовий модуль № 6. Поняття про моторну алалію, порушення мовлення у дітей з моторною алалією

Тема 11. Поняття про моторну алалію. Поняття моторної (експресивної) алалії. Немовленнєва симптоматика: особливості формування загальної, дрібної моторики; особливості формування основних психічних функцій (пам'яті, уваги, мислення, гнозису, праксису тощо). Характеристика нервово-соматичних, нервово-психічних симптомів. Особливості формування різних видів діяльності. Особливості соціальних контактів. Етапи розвитку мовлення дітей із моторною алалією. Рівні недорозвитку мовлення при моторній алалії. Взаємозв'язок між мовленням і мисленням у дітей з моторною алалією.

Тема 12. Порушення мовлення у дітей з моторною алалією

Особливості формування всіх компонентів мовленнєвої системи у дітей із моторною алалією. Порушення різних ланок процесу породження мовленнєвого висловлювання при моторній алалії: несформованість задуму; внутрішнього програмування; порушення лексико-граматичного оформлення висловлювання; утруднення в фонетичній реалізації слова і

висловлювання. Особливості формування фонетико-фонематичної системи мови. Особливості формування словника. Характер і структура порушень граматичної системи мови. Характер і структура порушень засвоєння морфологічної системи мови. Характер і структура порушень засвоєння синтаксичної системи мови. Специфіка формування комунікативної функції мовлення. Динаміка розвитку функцій і засобів мовлення у дітей із моторною алалією.

Змістовий модуль № 7. Поняття про сенсорну алалію, порушення мовлення при сенсорній алалії

Тема 13-14. Поняття про сенсорну алалію, порушення мовлення при сенсорній алалії. Визначення, причини, механізми, симптоматика сенсорної (імпресивної) алалії. Структура порушення при сенсорній алалії (мовленнєва та немовленнєва симптоматика). Дані про стан фізіологічного слуху у дітей із сенсорною алалією. Специфіка акустико-гностичних і акустико-мнестичних проявів. Особливості акустичної уваги, сприймання та розуміння мовлення у дітей із сенсорною алалією. Ступені недорозвинення мовлення (різноманітність проявів недоліків розуміння мовлення). Психологічні особливості дітей із сенсорною алалією. Психолого-педагогічна характеристика дітей із сенсорною алалією.

Змістовий модуль № 8. Логопсиходіагностичне вивчення дітей з алалією.

Тема 15. Організація та зміст діагностичного обстеження дітей з сенсорною алалією.

Нейропсихологічна діагностика порушень центральних механізмів мовлення. Принципи, прийоми, зміст обстеження. Значення спостереження за дитиною при здійсненні діагностики. Специфіка обстеження дітей, що не володіють і не користуються мовленням. Особливості обстеження немовленнєвих функцій дитини з сенсорною алалією. Особливості обстеження загальної, дрібної та артикуляційної моторики дітей із сенсорною алалією. Обстеження імпресивного мовлення. Обстеження експресивного мовлення.

Тема 16. Організація та зміст діагностичного обстеження дітей з моторною алалією.

Особливості організації обстеження дитини з моторною алалією. Специфіка збору анамнестичних даних. Обстеження психічних процесів, гнозису та практисису. Обстеження функцій слухового аналізатора та фонематичних процесів. Обстеження стану загальної, дрібної та артикуляційної моторики. Особливості обстеження граматичної сторони мовлення, зв'язного мовлення, словника.

Змістовий модуль № 9. Зміст та методика корекційного впливу з подолання моторної алалії.

Тема 17-18. Зміст та методика корекційного впливу з подолання моторної алалії. Принципи, організація, етапи, зміст і методи корекційно-виховного впливу при моторній алалії. Планування і організація занять із дітьми, які мають різний ступінь тяжкості алалії. Значення та особливості початкового етапу впливу. Формування основних ланок мовленнєвої системи. Розвиток операційних навичок мовленнєвої діяльності. Розвиток мовлення на основі предметно-практичної та інших видів провідної діяльності. Розвиток лексико-граматичного складу мовлення. Розвиток фонетико-фонематичного складу мовлення. Формування зв'язного висловлювання, специфіка формування комунікативної функції мовлення при моторній алалії. Динаміка розвитку функцій і засобів мовлення при моторній алалії. Роль ігрової діяльності і логоритміки в системі корекційної роботи.

Змістовий модуль № 10. Зміст та методика корекційного впливу з подолання сенсорної алалії.

Тема 19-20. Зміст та методика корекційного впливу з подолання сенсорної алалії. Розвиток імпресивного мовлення: формування уваги, сприймання немовленнєвих і

мовленнєвих звуків, акустичних диференціювань, розуміння мовлення; використання різних засобів для диференціації системи значень. Формування експресивного мовлення: розвиток уваги до мовлення оточуючих; виховання контролю до власного мовлення; виховання різних форм і функцій мовлення у процесі предметно-практичної діяльності. Комплексність впливу при формуванні розуміння мовленнєвого висловлювання у дітей із сенсорною алалією. Подолання ехоталії при сенсорній алалії. Сучасні інформаційні технології у роботі над формуванням номінативного словника у дітей із сенсорною алалією. Особливості розвитку предикативного словника у дітей із сенсорною алалією. Особливості формування зв'язного мовлення у дітей із сенсорною алалією. Особливості формування граматичного оформлення мовлення у дітей із сенсорною алалією.

Методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

За джерелом інформації:

Словесні: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint –Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда, бліцопитування.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні: інсценування, ігрові та практичні вправи, моделювання проблемних ситуацій, інтелектуальні розминки (головоломки), робота в групах та міні-групах («team building»), case-study.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): курс

Курс має особливості, які спрямовані на максимальне засвоєння вами знань з логопедії.

Безпека:

• у разі ракетних ударів або інших надзвичайних ситуацій, первинним є ваша безпека. Якщо під час заняття оголошують повітряну тривогу, заняття буде негайно припинено, і ми домовляємось із вами про його перенесення на інший час або про асинхронну роботу.

• намагайтеся дотримуватися всіх інструкцій з безпеки, і як тільки можливо, повідомте про ваш стан та можливість продовжити навчання.

✚ Типи занять:

• лекції з мультимедійним супроводом: для того, щоб ви мали не лише теоретичні знання, а й зрозуміли, як все це виглядає на практиці.

• практичні заняття: ви отримаєте можливість відточувати навички корекції мовленнєвих порушень, зокрема постановки звуків на справжніх пацієнтах або моделях.

✚ Дистанційне навчання:

• використовуються платформи Moodle та Zoom.

✚ Zoom-заняття:

• для підвищення ефективності навчання та взаємодії між усіма учасниками, увімкнення відео є обов'язковим. Це допомагає мені як викладачу краще зрозуміти, чи зрозумілі для вас матеріал та методики, а також допомагає зробити процес навчання більш особистісним. Якщо є вагомні причини, через які ви не можете увімкнути відео, будь ласка, заздалегідь повідомте мене про це.

✚ Домашнє завдання:

- будьте готові до регулярного домашнього завдання. Воно буде не лише теоретичним, а й практичним.

- ✚ Дедлайни:

- важливо дотримуватися установлених дедлайнів, але якщо у вас є причини, пов'язані з надзвичайними обставинами (як-то ракетні удари, відсутність зв'язку тощо), дедлайни можуть бути переглянуті.

- ✚ Етика та дисципліна:

- підтримую дотримання академічної чесності та професійної етики.
- що стосується додаткових матеріалів, рекомендованої літератури та онлайн-ресурсів — все це викладено на Google Disk, а посилання на нього є на платформі Moodle та в нашій Telegram групі.

- спілкуватись і вирішувати нагальні питання будемо в групі в Telegram, доки навчальний процес триває не в стінах нашого БДПУ, і можливі різні форс-мажорні обставини, як то блекаут, локдаун, відсутність зв'язку тощо.

- Буду рада бачити ваші обличчя і чути ваші голоси, тому за можливості прошу вмикати камери і бути активними учасниками освітнього процесу. Крім того, так я зможу вас впізнавати на вулиці і радо привітатися!

Ці політики можуть бути доповнені або змінені в залежності від ситуації. Я, зі свого боку, теж дотримуватимусь всіх означених політик. Якщо у вас є будь-які питання або пропозиції, будь ласка, не соромтеся звертатися. З нетерпінням чекаю на нашу конструктивну взаємодію в процесі вивчення неймовірно цікавої дисципліни!

До зустрічі на заняттях!

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

технічне (ноутбук, проектор); програмне (Moodle, репозитарій); наочність (презентації), логопедичні зонди, дидактичний матеріал.

Система оцінювання та вимоги:

Поточний та семестровий контроль за умов змішаного навчання та (або) з використанням технологій дистанційного навчання може проводитися на базі освітніх дистанційних платформ та сервісів, для яких можна використовувати Moodle, Zoom, додатки від Google.

Основним завданням поточного контролю є оцінка рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи, повноти та якості засвоєння ними навчального матеріалу за темами, змістовими модулями навчальної дисципліни та виконання індивідуального завдання відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Застосовуються такі форми оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

- усний контроль: мозкова атака, ділова гра;
- розв'язування ситуативних задач;
- самоконтроль: само- та взаємооцінювання, рефлексія;
- тестовий контроль: письмове тестування (закриті, відкриті питання).

Критеріями оцінювання є: повнота та логічність знань, володіння понятійним апаратом, вміння аргументувати та робити власні висновки; враховується характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо); глибина знань, їх зв'язок із практикою, інтегрування з суміжними дисциплінами; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання ситуативних задач, вміння планувати діяльність відповідно до програмових вимог, добирати ефективні методи та прийоми відповідно до

поставлених завдань, творчо підходити до розв'язання професійно зорієнтованих ситуацій.

Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен у обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни.

Мінімальний прохідний бал допущення до екзамену – 25. Максимальна кількість балів, що нараховується за екзамен – 50 балів.

При цьому можливі два варіанти його складання: 1) в усній формі за білетами у кількості 30 варіантів. Кожний варіант білета включає по три питання: перше та друге – передбачають перевірку засвоєних теоретичних положень, що вимагає від здобувачів вищої освіти глибоких, міцних і усвідомлених знань; третє питання має практичну спрямованість і є перевіркою сформованості результатів навчання, слугує показником професійних умінь доцільного використання навчально-методичного матеріалу;

Критеріями оцінювання на екзамені є:

Бали	Критерії оцінювання
40 – 50	Відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Спостерігається глибоке володіння матеріалом, здобувач висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
15 – 39	Відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
1 – 14	Відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.

2) у письмовій формі: передбачено 50 тестових завдань закритого типу, кожне з яких оцінюється 1 бал.

Загальна кількість балів за вивчений курс для денної форми навчання обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю (ЗК= 40 балів). Потім до отриманого показника додаються бали за виконане ІНДЗ та бали (10), та бали набрані під час екзамену (50). За підсумками навчання здобувач вищої освіти може отримати 100 балів, визначаємо за формулою.

$$m = \frac{ЗК1 + ЗК2 + ЗК3}{n} + 10 + 50 = 100$$

m – кількість набраних балів за поточним контролем;

n – кількість кредитів.
10 бал. – ІНДЗ; 50 бал. – екзамен;

Загальна кількість балів за вивчений курс для заочної форми навчання, обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю (ЗК= 40 балів). Потім до отриманого показника додаються бали за виконане ІНДЗ та бали (10), та бали, набрані під час екзамену (50). За підсумками навчання здобувач вищої освіти може отримати 100 балів, визначаємо за формулою.

$$m = 40+10+50=100$$

40 бал. – кількість набраних балів за поточним контролем; 10 бал. – ІНДЗ;
50 бал. – екзамен;

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у балах оцінкам за шкалою ЄКТС

Сума балів за всі види навчально діяльності	Оцінка шкалою ЄКТС для всіх видів підсумкового контролю
90-100	A
78-89	B
65-77	C
50-64	D
35-49	FX
1-34	F

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базова

1. Є. Ф. Соботович. Вибрані праці з логопедії. Укладачі Тищенко В. В., Линдіна Є. Ю. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 308 с.
2. Линдіна Є. Ю., Ревуцька О. В. Технології логопедичного обстеження. Бердянськ: БДПУ, 2021. 245 с.
3. Логопедія: підручник / За ред. М. К. Шеремет. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2018. 856с.
4. Лопатіна Г. О., Мицик Г. М. Методичний комплект для комплексного логопедичного обстеження дитини дошкільного віку «КЛАД». Запоріжжя: БДПУ, 2024. 265 с.
5. Марченко, І.С. Спеціальна методика розвитку мовлення (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників) : навчальний посібник.3-е видання. К. : Слово, 2015. 312 с.
6. Рібцун, Ю.В. Учні початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення: навчання та розвиток : навчально-методичний посібник. Львів : Світ, 2020. 264 с.
7. Рібцун Ю. В. Професійний довідник учителя-логопеда дошкільного навчального закладу. Х. : Вид. група «Основа», 2013. 239 [1] с. (Серія «Професійний довідник»)
8. Первинне недорозвинення мовлення у дітей (клінічний, психолінгвістичний та психолого-педагогічний аспекти): навчальний посібник . Херсон: Борисфен-про, 2017. 222с.
9. Ревуцька О. В. Вибрані питання логопедії: навчальний посібник. Бердянськ : ФОП Ткачук О.В, 2014. 288 с.
10. Соботович Є. Ф. Вибрані праці з логопедії / упор. В. В. Тищенко, Є. Ю. Линдіна К.: Вид. дім Дмитра Бураго, 2015. 308 с.
11. Трофименко Л.І. Діагностика та корекція загального недорозвитку мовлення у дітей дошкільного віку: навчально-методичний посібник. Київ, 2014 72с.
12. Трофименко Л.І. Шляхи подолання загального недорозвитку мовлення у дітей дошкільного віку: монографія. Київ, 2014 . 144с.
13. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого

дошкільного віку із ЗНМ Програмно-методичний комплекс.К.: ПП «Актуальна освіта», 2013. 108 с.

14.Хрестоматія з логопедії: Історичні аспекти. Дислалія. Дизартрія. Ринолалія: навч. посіб. / ред.: М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. Київ: КНТ, 2008. 380 с.

15.Хрестоматія з логопедії / авт. кол.: М. Шеремет та ін. Київ: Книга-плюс, 2019. 496 с.

16.Чередніченко Н. В., Гайдеєнко В. В., Бурдейна О. А., Алексеева Н. Ю., Мележик О. А.. Формування та корекція складової структури слова у дітей із порушеннями мовленнєвого розвитку: навчально-методичний посібник. Київ, 2019. 130 с.

17.Шеремет М. К., О. В. Ревуцька. Логопедія: корекційна робота при дислалії. Київ, 2009. 224 с.

Допоміжна

1. Пасічник Н. А. Логопедичні вправи та завдання. К.: Ред. загальнопедагог. газет, 2014. 128 с.

2. Рібцун Ю. В. Науково-методичне забезпечення реалізації спеціальної освіти дітей із ЗНМ. *Логопед.* 2011.– № 8 (8) серпень. С. 4–11.

3. Рібцун, Юлія Валентинівна. Розмежування алалій та інших мовленнєвих і немовленнєвих вад. *Народна освіта, Електронний ресурс*, 2012, 3.18.

4. Рібцун Ю. В. Дошкільники з моторною алалією: логопсиходіагностичне вивчення основних мисленнєвих операцій. *Věda a perspektivy*, 2023, 8.27: 99-111.

5. Тищенко В.В. Дослідження сенсорної алалії у психолого-педагогічному дискурсі // Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та психологія. Випуск 26. 2014. С. 50-53.

6. Тищенко В. В. Моторна алалія у контексті психолого-педагогічних досліджень. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Соціально-педагогічна* 15 (2010): 181-186.

7. Тищенко В. В. Диференційна діагностика алалії та інших порушень психофізичного розвитку. *Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія* 18 (2011): 246-249.

8. Трофименко, Людмила Іванівна. Комплексний підхід до вивчення моторної алалії. *Матеріали VII Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки та психології «Особливі діти: від рівних прав–до рівних можливостей (м. Київ, 7-8 жовтня 2021 р.)* (2021): 265-269.

9. Шевченко О. Розвиток логопедичної допомоги в Україні. *Дефектологія*. 2003. №2. С. 49-53.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>

2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>

3. Електронна навчальна платформа Moodle БДПУ